

Trond Nordraak

Skogsoperatør

Lærer skogbruk

Innlandet fylkeskommune

- Dokka videregående skole opprettholdes ved at ett eller flere tilbud på studiested Lena (Lena-Valle videregående skole), Raufoss videregående skole eller Gjøvik videregående skole flyttes, eller ett av skolestedene avvikles.
- Naturbruk ved Solør videregående skole opprettholdes ved at Jønsberg videregående skole avvikles. Øvrig tilbud på Jønsberg flyttes til andre skoler i Hamar-regionen, eller avvikles. Alternativet forutsetter at Solør videregående skole samles på skolested Våler. Alternativet innebærer også at det kan bli nødvendig å se på fordeling av fag på de tre gjenværende naturbruksskolene (Storsteigen, Solør og Lena-Valle videregående skoler).

Hvis disse alternativene skal vurderes så må virkeligheten av skogbruket, dets verdikjede og samarbeid skole- næringsliv belyses med fakta. Tallene fra fødte barn er reelle, men innlegget her belyser fakta rundt hvor mange som søker til denne næringa, tross nedgang generelt.

Innlandet står for 40% av avvirkning i Norge og det er først og fremst viktig at skolestedene som tilbyr denne utdanninga styrkes, ikke legges ned. Den svært grundige jobben som skolene gjør sammen med næringa gjennom besøk, utplassering, samarbeid om læreplan og oppdrag til skolen. Dette het lærings og utviklingsteam, nå yrkesfaglig nettverk. Elevene som nå søker naturbruk har økt i antall fra seint på 2000 tallet til nå, vi har utvidet med hele klasser på naturbruk. Dette er takket være at det er satset på naturbruk og bygget ut for over 350 millioner på Lena Valle naturbruk. Norges mest bærekraftige måte å bruke høyteknologisk utstyr i undervisning, har vi. Nye simulatorer med grønt fotavtrykk uten utslipp av dieseleksos og hydraulikkolje ved slangebrudd. To nye skogsmaskiner, en hogstmaskin og en lassbærer kommer til skolen hvert år i desember og leveres til ny kunde til påske. Kostnaden av å leie utstyr til 11 millioner, kjøres inn av elevene som er entreprenører for private skogeiere gjennom Glommen Mjøsen i undervisningen i fire måneder. Her knyttes teori og praksis sammen av dyktige lærere som kan de moderne maskinene. Elever som ønsker høyere utdanning i skogbruket får med seg denne praksisen, men styrkes også innen sine temaer i skogbruket.

Lena -Valle har formidlet 47 arbeidere til skogbruket de fem siste årene og 88 arbeidere de ti siste årene. Dette sier mye om nærheten til næringa og det samarbeidet som er og vil være i framtida for å sørge for nok kompetanse i skogbruket de neste tiårene.

Hvis vi setter som forutsetning at hver elev fra Lena Valle videregående skole som tar fagbrev øker uttaket av skogprodukter med 10 000 M3 årlig. Ett rimelig anslag da noen jobber manuelt og flere går videre til høyere utdanning. Førstehåndsverdien til skogeier er: $10\,000 * 650\text{kr}/\text{m}^3 = 6\,500\,000,-$ samfunnsøkonomiske ringvirkninger (*10) = 65 000 000,- årlig per lærling som tar fagbrev. Jeg er helt sikker på at vi kommer til å miste flere gode kandidater hvis de må reise lengre enn de allerede må for å gå på skolen.

Å vurdere å gjøre noe med fagfordelingen på Lena-Valle eller Sønsterud innen skogbruk på grunn av synkende elevtall de neste tiårene, sier noe om at det ikke er kjennskap til hvordan denne næringa har bygget opp kompetanse i alle ledd de siste tiårene og hvorfor elever fortsatt søker denne næringa selv med synkende elevtall.

Dette må legges til grunn, når vurdering om nedskjæring på en utdanning som er påkostet over 350 millioner står i fare.

I skogbruk utplasseres elever der entreprenørene finnes i hele distriktet, i helsefag og TIF finnes tilbudene på Lena-Valle, Raufoss og Gjøvik. Den virkelig store innsparingen med tanke på elevnedgang må være å samlokalisere disse tilbudene på Gjøvik og Toten der ingen trenger å kjøre langt for å komme til utplassering eller læreplass.

Dette er min vurdering av skolestruktur innen skogbruk med bakgrunn i et langt arbeid med å knytte skole og næringsliv sammen til det beste for våre og andres elever.

Trond Nordraak